

Sygn. akt IV U 287/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 sierpnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Alicja Kowalska-Kulik

Protokolant: sekr. sąd. Ewa Rusnarczyk

po rozpoznaniu w dniu 25 sierpnia 2015 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

odwołania J. A.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w N.

z dnia 16 lutego 2015 roku znak: (...)

w sprawie J. A.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w N.

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje J. A. emeryturę od dnia 1 lutego 2015 roku.

Sygn. akt IV U 287/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 25 sierpnia 2015 roku

Decyzją z dnia 16 lutego 2015 roku, znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. odmówił J. A. przyznania emerytury, ponieważ mimo, iż wykazał on na dzień 1 stycznia 1999 roku 25 letni okres składkowy i nieskładkowy, to jednak nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a tylko 7 lat i 3 dni. Uzasadniając swoją decyzję organ rentowy powołał się na przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r., Nr 8, poz.43 ze zm.).

Od powyższej decyzji odwołał się J. A., podnosząc, że organ rentowy bezpodstawnie nie zaliczył mu jako pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia w (...) N. w okresie od 9 kwietnia 1980 roku do dnia 31 grudnia 1993 roku na stanowisku maszynisty. Odwołujący się podniósł, że obecnie zakład pracy nie istnieje i nie jest w stanie uzyskać świadectwa pracy w szczególnych warunkach, a archiwum odmówiło mu wystawienia takiego dokumentu. Wniósł o przesłuchanie świadków.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. wniósł o oddalenie odwołania. Ustosunkowując się do argumentacji zawartej w odwołaniu wskazał, że decyzja organu rentowego jest zasadna

i zgodna z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ odwołujący się nie wykazał wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach. ZUS wskazał, iż za pracę w warunkach szczególnych uznano okres zatrudnienia odwołującego się od 1 marca 1973 roku do 6 kwietnia 1977 roku oraz od 5 maja 1977 roku do 31 marca 1980 roku w PKP (...) N. na stanowisku zwrotniczego i nastawniczego (okres zatrudnienia na kolei). Organ rentowy zaznaczył ponadto, że z dokumentacji osobowo-płacowej odwołującego dotyczącej zatrudnienia w (...) N. wynika, że wykonywał on pracę w przemyśle lekkim. Tymczasem w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wykazie A, dziale VII zatytułowanym " w przemyśle lekkim" nie zostało wymienione stanowisko maszynisty.

Bezspornym w niniejszej sprawie jest, że J. A., ur. (...), na dzień 1 stycznia 1999 roku wykazał 25 lat, 8 miesięcy i 9 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 7 lat i 3 dni okresów pracy w szczególnych warunkach: od 1 marca 1973 roku do 6 kwietnia 1977 roku, od 5 maja 1977 roku do 31 marca 1980 roku. Odwołujący się nie jest członkiem OFE. Wniosek o emeryturę w warunkach szczególnych J. A. złożył w dniu 2 lutego 2015 roku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W okresie od 9 kwietnia 1980 roku do 31 grudnia 1993 roku J. A. zatrudniony był w (...) Zakładach (...) (...) N.. Odwołujący się w w/w okresie pracował w Dziale (...) - na tzw. bocznicy kolejowej (...) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako: manewrowy - zwrotniczy, nastawniczy, ustawiacz i maszynista. W okresie od 16 listopada 1993 L do 31 grudnia 1993 r. odwołujący przebywał na urlopie bezpłatnym. Pracownicy bocznicy kolejowej pracowali na dwie 12 godzinne zmiany, po cztery osoby na zmianie. Kolej podstawiła wagony na tor, były one odbierane i sprawdzane przez pracowników bocznicy (sprawdzenie plomb, stanu technicznego). Po odjeździe lokomotywy kolejowej - w związku z tym, że pracownicy obsługiwali nie tylko Zakłady (...), ale również (...), (...), (...), Spółdzielnię (...) - manewrowy - zwrotniczy musiał Wykonać odpowiednie prace manewrowe, czyli ustawić odpowiednio zwrotnice i wagony, w zależności od tego gdzie miały być odstawione. Nastawniczy ustawiał drogę przebiegu; bez jego zgody na bocznice nie mógł wjechać pociąg, wysyłał on sygnały do stacji kolejowej o możliwości wjazdu pociągu. Po wjeździe pociągu musiał zabezpieczyć bocznice, żeby wagony nie mogły "zbiegnąć" do stacji kolejowej. Ustawiacz i manewrowy łączyli wagony, dawali sygnał, że praca została poprawnie wykonana. Zespół manewrowy na bocznicy dysponował swoją lokomotywą spalinową, którą prowadził maszynista, rozwożąc wagony do odpowiednich miejsc wraz z pozostałymi członkami zespołu manewrowego. Wszystkie wykonywane przez odwołującego się prace były związane z ruchem kolejowym i nie różniły się niczym od prac wykonywanych wcześniej na Stacji Kolejowej w N.. Pracownicy (...) Zakładach (...) (...) N. zatrudnieni na bocznicy przechodzili dwa razy w roku takie same szkolenia, co pracownicy kolei. Szkolenia te były dla nich obowiązkowe; odbywały się w C. na stacji PKP.

W (...) Zakładach (...) (...) N. z odwołującym się pracował T. B. na stanowisku zwrotniczego manewrowego, J. W. jako manewrowy zwrotniczy oraz K. Z. jako manewrowy, zwrotniczy, toromistrz, kierownik bocznicy. Pracownicy za pracę w szczególnych warunkach otrzymywali posiłki regeneracyjne.

(dowód: świadectwo pracy, k. 5 akt ZUS dot. kapitału początkowego, umowy o pracę, k. 19, 63 akt osobowych, protokół egzaminu praktycznego, k. 51 akt osobowych, umowy o pracę świadka K. Z., k. 29 i 30, świadectwo pracy świadka J. W., k. 31, zeznania świadka T. B., płyta z nagraniem przesłuchania min. od 00:05:04, k. 39 a, protokół, k. 38 - verte, zeznania świadka J. W., płyta z nagraniem przesłuchania min. od 00:19:27, k. 39a protokół, k. 38 - verte, zeznania świadka K. Z., płyta z nagraniem przesłuchania min. od 00:30:35, k. 39a, protokół, k. 39, zeznania odwołującego się, płyta z nagraniem przesłuchania min. od 00:51:13, k. 39a, protokół, k. 39)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy, której wiarygodności i mocy dowodowej żadna ze stron nie kwestionowała w toku postępowania. Sąd oparł się również na zeznaniach odwołującego się J. A. oraz świadków J. W., T. B., K. Z., uznając je za wiarygodne, spójne, logiczne oraz zgodne z pozostałym materiałem zgromadzonym w sprawie. Brak jest bowiem podstaw do podważenia ich wiarygodności. Zeznania J. A. znajdują potwierdzenie w zeznaniach w/w świadków, którzy z w sposób obiektywny potwierdzili, że

odwołujący się w spornym okresie pracował w warunkach szczególnych - na boczniczy kolejowej (...) Zakładów (...) (...) N..

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie J. A. zasługuje na uwzględnienie.

Żądanie odwołującego się, który urodził się (...) należało odnieść do regulacji art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Według w/wart. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015, poz. 748) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego wart. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa wart. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem (art. 184 ust 2 cyt. ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku).

Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych - art. 32 ust 2 cyt. ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015, poz. 748).

Warunki przejścia na emeryturę przez wymienionych powyżej pracowników określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U.83 **Nr** 8 poz. 43 ze zm.).

Okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy zatrudnienia stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust.2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy - § 2 ust 1 i 2 cytowanego rozporządzenia Rady Ministrów. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełni łącznie następujące warunki tj. osiągnięcie wieku emerytalnego, wynoszący dla kobiet 55 lat, 60 lat dla mężczyzn i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Za wymagany okres zatrudnienia uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia (§ 3 i 4 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku). Z reguły wymaganym stażem pracy uprawniającym do niższego wieku emerytalnego jest okres 15 lat- pracy w szczególnych warunkach.

Wyszczególnienie prac uznawanych za wykonywane w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zawierają wykazy A i B stanowiące załącznik do wskazanego rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Do treści tych załączników były dostosowane resortowe wykazy stanowisk, przy czym nazwa stanowiska na jakim był zatrudniony

pracownik musi dokładnie odpowiadać nazwie stanowiska wymienionego we właściwym resortowym akcie prawnym. Oznacza to, że nazwa stanowiska nie może być podobna do wymienionych lub niepełna.

Przenosząc te ogólne rozważania na grunt stanu faktycznego niniejszej sprawy zaznaczyć należy, że do wcześniejszej emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach uprawnieni są wyłącznie pracownicy, którzy legitymują się wymaganym okresem zatrudnienia tj. 25 lat w przypadku mężczyzn, w tym co najmniej 15 - letnim okresem pracy w szczególnych warunkach w ramach stosunku pracy. W przedmiotowej sprawie odwołujący się spełnia wymagany okres pracowniczego zatrudnienia na dzień 1 stycznia 1999 roku stosownie do regulacji w/wart. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku. Wykazał bowiem łączny staż ubezpieczeniowy w wymiarze 25 lat, 8 miesięcy i 9 dni okresów składkowych i nieskładkowych. J. A. nie jest członkiem OFE. Spór dotyczy natomiast wymaganego okresu 15 lat pracy w szczególnych warunkach, przy czym na uwadze należy mieć okoliczność, że organ rentowy uwzględnił odwołującemu się 7 lat i 3 dni pracy w szczególnych warunkach.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uwzględnił odwołującemu się jako pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia od 9 kwietnia 1980 roku do 31 grudnia 1993 roku w (...) Zakładach (...) N.. W ocenie Sądu stanowisko organu rentowego nie jest zasadne.

Zgodnie z wykazem A, dział VIII, pkt 13 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, prace zakładowych służb kolejowych bezpośrednio związane z utrzymaniem ruchu pociągów są zaliczane do prac, których wykonywanie uprawnia do emerytury w wieku wcześniejszym.

Ustalony przez Sąd stan faktyczny daje podstawy do uznania, że odwołujący się zatrudniony był na powyższych stanowiskach. Wskazują na to zeznania odwołującego, które znalazły pełne potwierdzenie w zeznaniach świadków, z których jednoznacznie wynika, że od 9 kwietnia 1980 roku do 31 grudnia 1993 roku (z wyłączeniem urlopu bezpłatnego) odwołujący się zatrudniony był w (...) Zakładach (...) (...) N. pracował w Dziale (...) na boczniczy kolejowej (...) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako: manewrowy - zwrotniczy, nastawniczy, ustawiacz i maszynista. Była to stała praca odwołującego się. Innych czynności odwołujący się nie wykonywał. Z dowodów ujawnionych w sprawie wynika, że wszystkie wykonywane przez odwołującego się prace były związane z utrzymaniem ruchu pociągów. W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie nie ma znaczenia okoliczność podnoszona przez organ rentowy, iż prace wykonywane w (...) należały do prac przemysłu lekkiego, a w rozporządzeniu Rady Ministrów z 1983 r. w odniesieniu do tych prac nie wymieniono stanowisk odwołującego. W tym zakresie należy przytoczyć wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2014 r. sygn. akt I UK 314/13, zgodnie z którym za wykonywaną w warunkach szczególnych należy uznać również pracę przyporządkowaną w wykazie A załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) do innego działu przemysłu niż ten, w którym jest świadczona, jeżeli stopień szkodliwości lub uciążliwości tego rodzaju pracy nie wykazuje żadnych różnic w zależności od branży, w której pracownik jest zatrudniony. Oznacza to, że mimo, iż odwołujący się zatrudniony był w zakładzie pracy, w którym pracownicy wykonywali prace związane z przemysłem lekkim, to jednak w rzeczywistości wykonywał pracę w transporcie ((...) miał własną bocznicę kolejową i zatrudniał odwołującego w dziale transportu), nie mającą nic wspólnego z pracą w przemyśle lekkim, a tożsamą z pracą na kolei.

W przedmiotowej sprawie J. A. w sposób dostateczny wykazał, że praca jaką wykonywał w spornym okresie jest pracą zaliczaną do prac w szczególnych warunkach. Doliczając ten okres do uwzględnionego przez ZUS stażu pracy odwołującego się w warunkach szczególnych w wymiarze 7 lat i 3 dni, J. A. wykazał ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Pozostałych przesłanek do przyznania emerytury organ rentowy nie kwestionował.

Wobec powyższego w ocenie Sądu odwołujący się spełnia wymagane przesłanki, które dają mu prawo do przyznania emerytury na warunkach preferencyjnych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U z 2015 , poz. 748) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w

szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Dlatego podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. oraz powołanych powyżej przepisów prawa materialnego Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał J. A. emeryturę od dnia 1 lutego 2015 roku, tj. od miesiąca złożenia wniosku o emeryturę.